

РЕШЕНИЕ

№ 2354

гр. София, 19.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Силвана Гълъбова

Членове: Г. Ст. Чехларов
Виктория Мингова

при участието на секретаря Илияна Ив. Коцева
като разгледа докладваното от Г. Ст. Чехларов Въззивно гражданско дело № 20231100510619 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С решение № 20080936 от 25.02.2023 г., допълнено по реда на чл.248 ГПК с определение №20095928/03.07.2023 г., постановени по гр.д. № 43409/2017 г. на СРС, ГО, 161 състав, са отхвърлени предявените от В. С. М. срещу „ДЗИ-О.З.” АД, искове с правно основание чл.238, ал.1 КЗ /отм./ и чл.86,ал.1 ЗЗД за заплащане на сумата от 5 000 лв. със законната лихва от 29.06.2017 г. до окончателното ☐ изплащане-застрахователна сума по договор за индивидуална застраховка „злополука” по застрахователна полица №71110121100137/24.10.2011 г. за застрахователно събитие-смърт на Г.В. М., настъпило на 30.06.2012 г., както и за сумата от 2 388,39 лв.-мораторна лихва за периода 19.10.2012 г.-29.06.2017 г. С решението са отхвърлени и предявените от Е. Г. В. срещу „ДЗИ-О.З.” АД, искове с правно основание чл.238, ал.1 КЗ /отм./ и чл.86,ал.1 ЗЗД за заплащане на сумата от 5 000 лв. със законната лихва от 29.06.2017 г. до окончателното ☐ изплащане-застрахователна сума по договор за индивидуална застраховка „злополука” по застрахователна полица №71110121100137/24.10.2011 г. за застрахователно събитие-смърт на Г.В. М., настъпило на 30.06.2012 г., както и за сумата от 2 388,39 лв.-мораторна лихва за периода 19.10.2012 г.-29.06.2017 г.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба от ищците В. С. М. и Е. Г. В., в която се твърди, че постановеното решение е необосновано и

противоречи на материалния закон. Поддържа се, че неправилно първоинстанционният съд е приел, че е налице изключен риск по т.16.8 от ОУ на ответника и смъртта е резултат на употреба на наркотици /марихуана/. Въззивниците сочат, че същественото в случая е, че пострадалият не е бил под въздействието на наркотик, като приетата СМЕ установила, че промяната в поведението на лице при установената употреба в минимални количества тетраhydroканабиноли изчезва след два часа. Поддържат, че от показанията на свид. И. се установило, че пострадалият се прибрал към 23 часа и след това до малките часове е слушал музика, а смъртта е настъпила в 04 часа на следващия ден - 30.06.2012 г., т.е. влиянието на наркотичното вещество е било изтекло и пострадалият не е бил под негово влияние при настъпване на смъртта. Въззивниците считат, че по делото не се доказало наличие на причинна връзка между употребата на наркотично вещество и настъпилата смърт. В о.с.з. чрез адв. П. поддържат подадената въззивна жалба и претендират разноски.

Въззиваемият „ДЗИ – О.З.“ АД не е депозирал отговор на въззивната жалба в срока по чл.263,ал.1 ГПК. В о.с.з. чрез юрисконсулт Върбановски оспорва подадената въззивна жалба и претендира разноски.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите, наведени с въззивната жалба, за наличието на пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, приема следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и е допустимо в обжалваната част. Не са допуснати нарушения на императивни материални норми, за приложението на които въззивният съд е длъжен да следи служебно. По доводите за неправилност на решението въззивният съд намира следното:

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по предявени от В. С. М. и Е. Г. В. срещу „ДЗИ-О.З.“, субективно и обективно кумулативно съединени осъдителни иски с правно основание чл.238,ал.1 КЗ /отм./ за заплащане на сумата от 10 000,00 лв. (по 5 000,00 лв. за всеки от ищите) -застрахователна сума по договор за индивидуална застраховка „злополука” по застрахователна полица №71110121100137/24.10.2011 г. за застрахователно събитие-смърт на Г.В. М., настъпило на 30.06.2012 г. , както

и с правно основание чл.86,ал.1 ЗЗД за заплащане на сумата от 4 776,78 лв. (по 2 388,39 лв. за всеки от ищците)-мораторна лихва за периода 19.10.2012 г.-29.06.2017 г. върху дължимата главница.

По делото не се спори, а това е видно от застрахователна полица №71110121100137/24.10.2011 г., че между ответното дружество и Г.В. М. като застраховащ и застрахован е сключен договор за застраховка „злополука” със срок на застрахователно покритие 1 година: от 01.01.2011 г. до 31.10.2012 г., застрахователна сума от 10 000 лв., а като ползващо се лице е посочен ищецът В. С. М.. Покритите рискове в договора са смърт от злополука, трайна и временна загуба на работоспособност, а застрахователната сума е 10 000 лв., като при смърт и трайна загуба на работоспособност се дължи пълният размер на застрахователната сума. Не е спорно, че в срока на действие на договора /на 30.06.2012 г./ застрахованият Г.В. М. е починал поради тежка съчетана травма, с увреждания на жизнено важни органи, несъвместима с живота, дължащи се от падане от високо, както и че ищците са родители на Г. М.. Съгласно чл.238,ал.1 КЗ /отм./ при настъпване на застрахователното събитие или на определените в договора условия застрахователят е длъжен да плати застрахователната сума или частта от нея, определена в застрахователния договор, а съгласно ал.5 застрахователната сума се изплаща на застрахования или на третите ползващи се лица. Съгласно ал.6 в случай на смърт на застрахования, ако застраховката не е сключена в полза на трети лица, застрахователната сума се изплаща на наследниците на застрахования, а ако няма такива - на лицата, живели в едно домакинство със застрахования. В конкретния случай застрахователният договор е сключен в полза на трето ползващо се лице - ищецът В. С. М., поради което и само той се явява материално-правно легитимиран да получи застрахователно обезщетение по сключения договор за застраховка „злополука”. Наследниците на застрахования имат право да получат обезщетение само в хипотезата, когато договорът не е сключен в полза на трето ползващо се лице. Ето защо и предявените иски от Е. Г. В. се явяват неоснователни.

По отношение иска на В. С. М., по делото се установи съществуването на застрахователно правоотношение, по силата на което ответникът има задължението да изплати застрахователна сума; настъпването в срока на

застрахователното покритие на застрахователно събитие /смърт/; качеството на ищеца на лице, което има право да получи застрахователната сума. Съгласно разпоредбата на чл. 239, ал. 1 и 2 КЗ (отм.) страните могат да договорят изключени рискове, а доколкото не е уговорено друго, застрахователят се освобождава от задълженията си по застрахователния договор, ако: 1. преди да е изтекла една година от сключването на договора застрахованият съзнателно причини собствената си смърт; 2. нараняването, увреждането на телесната цялост, загубата на работоспособността или смъртта последва при извършване от застрахования на престъпление от общ характер; 3. смъртта е настъпила вследствие на изпълнение на смъртно наказание, наложено с влязла в сила присъда; 4. смъртта е настъпила при война, военни действия или вследствие на терористичен акт. Съгласно разпоредбата на чл. 239, ал. 2 КЗ (отм.) страните могат да договорят други изключени рискове, като такива са предвидени в общите условия към сключения застрахователен договор. Съгласно чл. 16.8 застрахователят не носи отговорност за събития, причинени от или дължащи се на употреба на алкохол, наркотици, опиати и други упойващи вещества. Ответникът своевременно, с отговора на исковата молба, е релевирал възражение за наличието на изключен риск поради употреба на наркотици от страна на пострадалия.

Пред първоинстанционния съд е разпитан свидетелят Г. И., който твърди, че с Г. М. били приятели, живеели заедно на квартира, като на 29.06.2012 г. се прибрали заедно в квартирата към 23 часа, пушили една цигара марихуана. Изготвената и приета в рамките на първоинстанционното производство СМЕ установява, че метаболитът на ТНС е доказан само в урина на починалия /без да е доказан в кръв/, установено с имуноаналитичен тест, от което можело да се направи извод, че Г. М. вероятно е употребил марихуана в период по-голям от 12 часа преди инцидента от 3 до 5 дни. Вещите лица са посочили още, че метаболитът на ТНС е фармакологично неактивно вещество и няма психотропно действие - не оказва влияние върху психическото и физическото състояние на организма. В о.с.з. вещите лица са посочили, че ТХС е установено в много ниски количества само в урината, поради което и вероятно се дължи на пасивно пушене.

При така установените данни съдът намира за недоказано наведеното от ответника възражение, че смъртта на Г. М. е настъпила в резултат на

изключен застрахователен риск. Понятието злополука е дефинирано изрично в чл.60 от ОУ на застрахователя и представлява внезапно, случайно събитие с външен на застрахования произход събитие, настъпило през срока на застраховката и не по волята на застрахования, което му е причинило смърт или различно по тежест телесно увреждане. Безспорно е установено, че пряка причина за смъртта на Г. М. са травматичните увреждания, настъпили при падането му от високо. Обстоятелствата, при които е настъпило застрахователното събитие –внезапно и непредвидимо причинени травматични увреждания в резултат на механично въздействие, вън от волята на застрахования, напълно съответстват на признаците за злополука по см. на т. 60 от ОУ. Цитираният текст от общите условия /т. 16.8/ изключва злополука, когато настъпването на смъртта е в резултат на събития, причинени от или дължащи се на употреба на наркотици. Като изключен риск, тази клауза не може да се тълкува разширително, и вместо решаващото за резултата причинно следствие /травматични увреждания на тялото, довели до неминуема смърт/, се обосновават други причини, които без да в причинна връзка със събитието /причинили смъртта/, способстват или допринасят за неговото настъпване. Отделно от изложеното, въззивният съд намира за недоказано твърдението, че употребеният наркотик е решаващият способстващ инцидента фактор. Събраните в хода на процеса пред първата инстанция гласни доказателства обосновават единствено извод, че застрахованият е употребил марихуана часове преди инцидента, според приетата СМЕ при пасивно пушене. От изводите на вещите лица по приетата СМЕ е видно, че концентрацията на метаболита на ТНС в урината на починалия е била изключително ниска, а отделно веществото няма психотропно действие. Ето защо и изводът на първоинстанционния съд за наличие на причинно – следствена връзка между употребата на марихуана и настъпилата злополука е напълно необоснован.

По изложените съображения и са налице предпоставките за присъждане на застрахователно обезщетение в полза на В. С. М.. Дължимото застрахователно обезщетение по сключения договор за лична застраховка в случая е 10 000 лв., но същият претендира само 5000 лв. и предвид диспозитивното начало, следва да се присъди сумата от 5000 лв.

По отношение иска по чл.86,ал.1 ЗЗД: съдът достигна до фактически и

правен извод за наличието на главен дълг в размер от 5000 лв. Съгласно разпоредбата на чл.238,ал.2 КЗ /отм./, застрахователят извършва плащането в срок 15 дни от датата, на която са представени поисканите доказателства за установяване на застрахователното събитие и на размера на плащането. Доколкото ответникът е отказал плащане по щетата към 19.10.2012 г., то към тази дата същият със сигурност е бил изпаднал в забава по отношение заплащане на вземането за главница. За процесния период 19.10.2012 г.- 29.06.2017 г. дължимата мораторна лихва върху установената главница от 5000 лв. е в размер от 2388,39 лв., поради което искът се явява изцяло основателен.

С оглед частичното несъвпадане на изводите, първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, в която са отхвърлени предявените искове от В. С. М. срещу „ДЗИ-О.З.” АД и бъде постановено друго, с което исковете да бъдат уважени в цялост. Решението следва да бъде потвърдено в частта, в която са отхвърлени предявените от Е. Г. В. срещу „ДЗИ-О.З.” АД искове.

По разноските

В резултат от изводите, до които въззивният съд достигна, решението на първоинстанционния съд следва да се ревизира и в частта за разноските. С оглед уважаването на предявените от В. С. М. искове, решението на първоинстанционния съд следва да бъде отменено в частта, в която същият е осъден да заплати на ответника разноски в размер от 100 лв.

На въззивника В. С. М. следва да се присъдят разноски за първоинстанционното производство в размер от 1426 лв. /за д.т., адвокатско възнаграждение и депозит за вещо лице/. За въззивното производство въззивникът В. С. М. има право на разноски, като претендира разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в размер от 2040 лв. с ДДС по договор, сключен между него и адв. С. П.. Ответникът е релевирал възражение за прекомерност, което съдът намира за основателно с оглед фактическата и правна сложност на делото и цената на предявените искове, като възнаграждението следва да бъде намалено на 1000 лв. с ДДС. При съобразяване на този размер на адвокатското възнаграждение, в полза на

въззивника В. С. М. следва да се присъдят разноси за въззивното производство в размер от общо 1147,75 лв. /за д.т. и адвокатско възнаграждение/.

На въззививаемия следва да се присъдят разноси спрямо Е. Г. В. в размер от 100 лв. за юрисконсултско възнаграждение.

Мотивиран от изложеното, Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20080936 от 25.02.2023 г., допълнено по реда на чл.248 ГПК с определение №20095928/03.07.2023 г., постановени по гр.д. № 43409/2017 г. на СРС, ГО, 161 състав, в частта, в която са отхвърлени предявените от В. С. М., ЕГН *****, срещу „ДЗИ-О.З.” АД, ЕИК 121718407, искове с правно основание чл.238, ал.1 КЗ /отм./ и чл.86,ал.1 ЗЗД за заплащане на сумата от 5 000 лв. със законната лихва от 29.06.2017 г. до окончателното ☐ изплащане-застрахователна сума по договор за индивидуална застраховка „злополука” по застрахователна полица №71110121100137/24.10.2011 г. за застрахователно събитие-смърт на Г.В. М., настъпило на 30.06.2012 г., както и на сумата от 2 388,39 лв.-мораторна лихва за периода 19.10.2012 г.-29.06.2017 г., както и в частта, в която В. С. М., ЕГН *****, е осъден да заплати на „ДЗИ-О.З.” АД, ЕИК 121718407, разноси в размер от 100 лв., и вместо него постановява:

ОСЪЖДА „ДЗИ-О.З.” АД, ЕИК 121718407, да заплати на В. С. М., ЕГН *****, на основание чл.238, ал.1 КЗ /отм./ и чл.86,ал.1 ЗЗД сумата от 5 000 лв. със законната лихва от 29.06.2017 г. до окончателното ☐ изплащане-застрахователна сума по договор за индивидуална застраховка „злополука” по застрахователна полица №71110121100137/24.10.2011 г. за застрахователно събитие-смърт на Г.В. М., настъпило на 30.06.2012 г., както и сумата от 2 388,39 лв.-мораторна лихва за периода 19.10.2012 г.-29.06.2017 г.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20080936 от 25.02.2023 г., постановено по гр.д. № 43409/2017 г. на СРС, ГО, 161 състав, в останалата част.

ОСЪЖДА „ДЗИ-О.З.” АД, ЕИК 121718407, да заплати на основание чл.78,ал.1 ГПК на В. С. М., ЕГН *****, разноси за първоинстанционното производство в размер от 1426 лв., както и разноси за въззивното производство в размер от 1147,75 лв.

ОСЪЖДА Е. Г. В., ЕГН *****, да заплати на основание чл.78,ал.3 ГПК на „ДЗИ-О.З.” АД, ЕИК 121718407, разноси за въззивното производство в размер от 100 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____